

Temat: Zasada zachowania energii

Uczeń:

- umie zapisać zasadę zachowania energii mechanicznej w postaci równania,
- umie podać przykłady ciał posiadających energię mechaniczną,
- umie przedstawić przemiany energii dla swobodnego spadku i rzutu pionowego w górę,
- umie zapisać zasadę zachowania energii w postaci równania,
- rozwiązać problemy jakościowe i ilościowe w oparciu o zasadę zachowania energii mechanicznej.

Animacja:

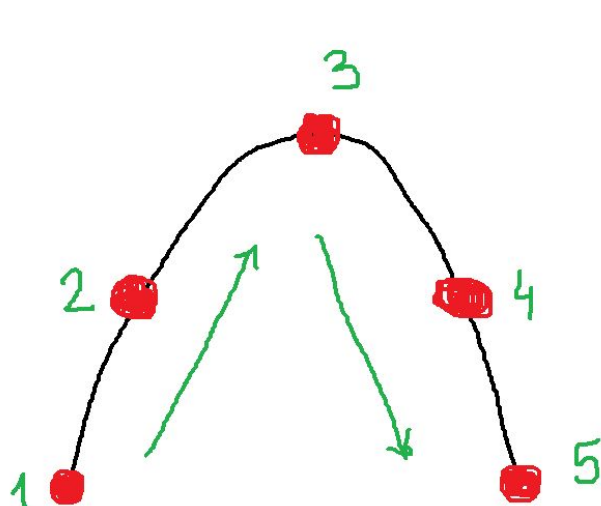
https://www.vascak.cz/data/android/physicsatschool/template.php?s=mech_zze&l=pl

1. Opisz przemiany energii w rzucie pionowym piłką
2. Co to jest energia całkowita (mechaniczna)
3. Opisz za pomocą równania zasadę zachowania energii
4. Opisz słownie zasadę zachowania energii

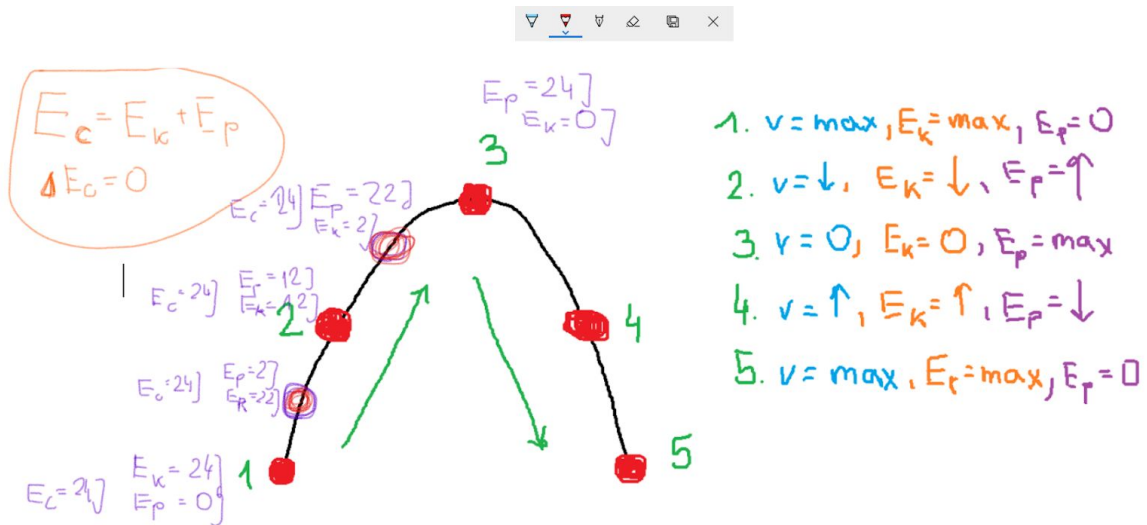
Notatka:

1. **Energia mechaniczna** to suma energii potencjalnej i energii kinetycznej
2. Układ izolowany to układ ciał niewymieniający energii z otoczeniem
3. Zasada zachowania energii mechanicznej: W układzie izolowanym ciał przy braku oporów ruchu całkowita energia mechaniczna (suma energii potencjalnej i kinetycznej) nie ulega zmianie.

$$E_p + E_k = \text{constant (jest stała)}$$

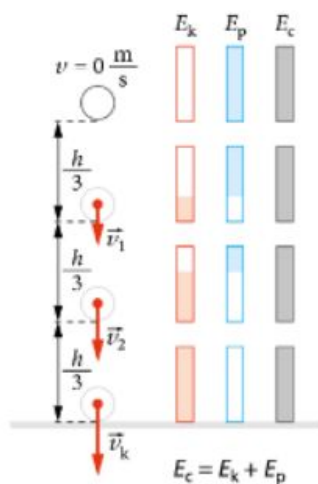

1. $v = \max$, $E_k = \max$, $E_p = 0$
2. $v = \downarrow$, $E_k = \downarrow$, $E_p = \uparrow$
3. $v = 0$, $E_k = 0$, $E_p = \max$
4. $v = \uparrow$, $E_k = \uparrow$, $E_p = \downarrow$
5. $v = \max$, $E_k = \max$, $E_p = 0$

Gdy ciało wznosi się zmniejsza się prędkość, zatem maleje E_k , ale rośnie wysokość zatem wzrasta E_p . (Całkowita energia $E_p + E_k = \text{stała}$) Mówimy: kosztem E_k rośnie E_p , czyli następuje przemiana E_k w E_p .

Gdy ciało spada rośnie prędkość, zatem rośnie E_k , ale maleje wysokość zatem maleje E_p . Mówimy: kosztem E_p rośnie E_k , czyli następuje przemiana E_p w E_k .

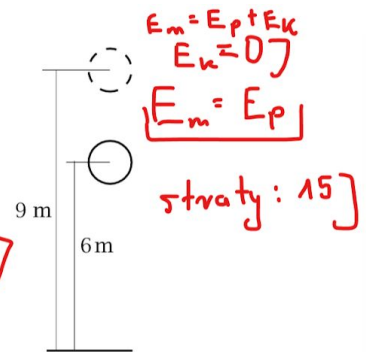

Przemiany energii podczas swobodnego spadania ciała z wysokości h .

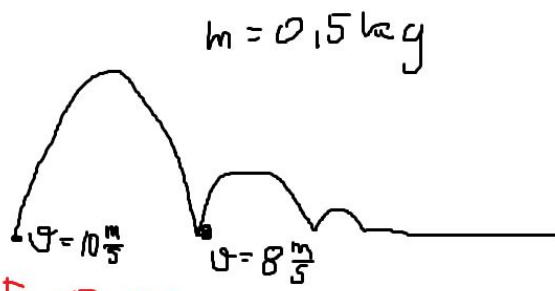
Zadanie 1.

Piłeczkę o masie 0,5 kg puszczone swobodnie z wysokości 9 m nad ziemią. Po odbiciu się od ziemi piłeczka wzniosła się na wysokość 6 m. Oblicz, ile energii mechanicznej piłeczka straciła podczas odbicia od ziemi.

$$\begin{aligned} E_p &= m \cdot h \cdot g \\ E_p &= 0,5 \cdot 9 \cdot 10 = 45 \text{ J} \\ E_p &= 0,5 \cdot 6 \cdot 10 = 30 \text{ J} \end{aligned}$$

Zadanie 2.

$$\begin{aligned} E_c &= E_p + E_k \\ E_p &= 0 \\ E_m &= E_c = E_k \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} E_k &= \frac{0,5 \cdot 10^2}{2} = 25 \text{ J} \\ E_k &= \frac{0,5 \cdot 8^2}{2} = 16 \text{ J} \end{aligned}$$

straty: 9 J